

СЕКЦІЯ 7. МІЖНАРОДНЕ ПРАВО

ГЕНДЕРНА РІВНІСТЬ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ. ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМАТИКУ

Арделян Д. Р.

*студент юридичного факультету
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

Науковий керівник: Грицай І. О.

*доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри загальноправових дисциплін
Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ
м. Дніпро, Україна*

Гендерний розрив на сьогодні залишається соціальною, економічною та правовою проблемою. За для розуміння проблематики треба зазначити, що гендер – складний соціокультурний конструкт, що відображає організовану модель соціальних відносин між жінками й чоловіками, що не тільки характеризує їх спілкування і взаємодію, а й визначає їх соціальні відносини в основних інституціях суспільства. Рівність прав в Україні забезпечується різними нормативно-правовими актами, такими як Конституція у ст. 21 і ст. 24, де зазначено вільність і рівність прав і свобод громадян і недопущення обмежень за ознакою статі [1]. Також юридичне закріплення зазначено у Законі України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» від 2005 року або «Про запобігання та проти дію домашньому насильству» 2019 року та в багатьох інших правових актах. Але на практиці все ще залишається нерівним щодо прав і свобод чоловіків і жінок в політичному, економічному і соціальному плані. Одним із найпоширеніших проявів гендерної дискримінації є гендерного насилля – широкого кола порушень прав людини однієї або іншої статі. Аналізується і переважно зустрічається в контексті проблеми домашнього насильства.

Пандемія COVID-19 стала причиною посилення цілої низки проблем. Одними з основних стали гендерна нерівність, створена економічною та соціальною напруженістю як в країні, так і в окремій сім'ї. Міністерства з інститутами захисту та регулюванню прав не були готові до наслідків введених необхідних обмежень під час пандемії та наслідків, спричинених нею. Проблема гендерної нерівності в прояві домашнього

насильства тільки посилилась. Проблематикою цієї нерівності є її доволі сильна поширеність та важкість регулювання і фіксації цієї проблеми, бо найчастіше жертва не розголошує акт насилля над нею з боку члена сім'ї через психологічний тиск й пригніченість свого положення. Вона не бачить можливості та сенсу на боротьбу та агресор залишається непокараним й відчуваючи це посилює свій тиск. Ізоляція та карантинні обмеження тільки ускладнили діяльність і можливість реагування правоохоронних органів. Тому майже у всіх країнах світу було зазначено різкий стрибок проявів домашнього насилля, що зазначається, як статистикою правоохоронних органів, так і громадських організацій. Ресурси для підтримки, консультування та допомоги після звалтування під час пандемії також обмежені. Ситуація погіршується тим, що за статистикою менше ніж 40% жінок у світі, що потерпають від насильства, звертаються по допомогу до спеціальних служб та менш як 10% з тих, що звертаються за такою допомогою, комунікують такі випадки з поліцією [2, с. 23].

В Україні цього року поліцейські отримали на 54% більше заяв і повідомлень про факти домашнього насильства, ніж минулого, складено на 27% більше протоколів про адміністративне правопорушення, взято на облік на 22% більше кривдників. Крім того, у 2020 р. поліцейськими було винесено майже 37 тис. приписів. Такому зростанню кількості заяв і повідомлень про факти домашнього насильства дали пояснення представники американської неурядової організації World Vision, котра займається гуманітарною допомогою та захистом дітей. За їхніми даними, масштаби проблеми гендерно зумовленого насильства збільшуються в часи кризи, і COVID-19 не став винятком. Це приблизно сходиться із прогнозованою динамікою звернень щодо домашнього насильства від Фонду народонаселення ООН (UNFPA), які зазначили що під час карантинних обмежень вони виростуть на 20% і більше [3, с. 86]. І вони будуть зростати з поступовим подовженням карантину та ізоляції. Звернення у Франції на «гарячу лінію» збільшилась на 30% з початку карантину, схожі показники виникають і в інших країнах у світі з початку карантину.

Закономірність підвищення гендерного дисбалансу була зазначена і раніше. Так переконливі докази того, що ризик насильства збільшується після великомасштабних лих, підтверджують результати дослідження групи вчених із Медичного центру Університету Міссісіпі та Національного центру досліджень психічного здоров'я при стихійних лихах (США). Дослідження зазначили, що після катаклізму урагану Катріна у 2005 р., вони виявили, що кількість жінок, які постраждали від фізичного домашнього насильства, збільшилася майже вдвічі [3, с. 86].

Також слід зазначити, що переважно прояви гендерного насильства є наслідком гендерних стереотипів, які формуються з соціалізацією особи впродовж життя. Від самого народження дитина оточена соціальними рамками поведінки, які повинні бути притаманні їй. Гендерна нерівність є причиною переважної більшості випадків насильства, яке вчиняється щодо жінок і дівчат. У випадку, коли вона намагається відстояти свої права, то піддається насильству – економічному, психологічному, фізичному чи сексуальному.

З введенням більш сурових громадських обмежень більшість країн розробило національні плани з запобігання тяжкого стану громадян в період пандемії COVID-19. Елемент гендерної нерівності також було включено у список спостереження і регулювання через різке погіршення соціального статусу жінки: втрата стабільного фінансового забезпечення і ступеня зайнятості до підвищення домашнього насильства. Було збільшено ресурси швидкого реагування та фінанси для підтримки притулків для перебування жінок, які стали жертвами домашнього насильства, впроваджено цілодобові лінії з питань і консультацій гендерного насильства. Такі заходи, в більшій або меншій мірі, були запроваджені в багатьох країнах і стали успішними каталізатором або опір, методом боротьби проти домашнього насильства.

Отже, для запобігання гендерній дискримінації в такий непростий час потрібне реформування та розробка методів боротьби для кожного інституту окремо, запровадження статистичного контролю та аналізу ефективності роботи органів за вказаний період. Удосконалення вже що існує нормативно-правових актів та ратифікація міжнародних конвенцій з прав жінок для більш ефективної правомірності та деліктоздатності особистості. Одним із важливих факторів, які можуть стати протидією насильству, є інформаційність та просвітництво населення щодо гендерної дискримінації, її причин, методів уникнення та шляхів вирішення. Потреба у створенні централізованої моніторингової бази, яка зможе контролювати, надавати поради та послуги, спрямовувати правоохоронні органи. Всі ці елементи на практиці використані зарубіжними країнами й цей досвід актуальний для нашої держави та можуть бути внесені в правову практику.

Література:

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96. (зі змінами і допов.) *Відомості Верховної Ради України*. 2019, № 38, ст. 160.
2. Скіпальська Г. Б., Лях Т. Л., Клішевич Н. А. Аналіз зарубіжних практик протидії домашньому насильству в період пандемії covid-19. *Науковий вісник ужгородського університету*. 2021 р. С. 192–196.

3. Марутян К.К. Управлінські механізми протидії домашньому насильству під час пандемії COVID-19: досвід зарубіжних країн. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: Державне управління 2021 р. С. 22–26.

4. Філіпецька Д. С., Фролова Н. В. Психологічні особливості прояву домашнього насильства в умовах пандемії. *Український психолого-педагогічний науковий збірник*. 2020 р. с. 85–88.

5. Процик Л. С., Детермінанти гендерно обумовленого насильства: теоретичний аспект. Розуміння маскуліності та гендерної рівності в секторі безпеки України та представлення результатів дослідження. 2021 р. С. 154–157.

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЯК ПІДСТАВА ДЛЯ РЕФОРМУВАННЯ МИТНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ

Багрєєв М. О.

*студент факультету морського права
Національного університету кораблебудування
імені адмірала Макарова
м. Миколаїв, Україна*

Митний Кодекс Європейського Союзу (далі – МК ЄС) разом з умовами його застосування, прийнятими як на рівні ЄС, так і на національному рівні, формують митні правила ЄС. Щоб уникнути можливості неоднакової інтерпретації митних розпоряджень та правил, усе митне законодавство країн-членів Євросоюзу мало бути гармонізоване з МК ЄС. Така систематизація правових норм мала своїм наслідком значне спрощення користування ними для економіки, адміністрації та судів ЄС [1, с. 159].

Опублікований у 2008 р. оновлений МК ЄС (Modernised Customs Code, MCC), який затверджено Регламентом № 450/2008 від 23.04.2008 р., був покликаний замінити МК ЄС 1992 р. Структурно оновлений МК ЄС склався з 188 статей, об'єднаних у дев'ять розділів. Порівняно з МК ЄС 1992 року кількість статей зменшено з 253 до 188. Таке скорочення відбулося завдяки систематизації та уніфікації норм для окремих інститутів митного права і виключенню тих, які не виправдали свого призначення або були визнані такими, що не відповідають сучасному рівню розвитку митних відносин.

Спочатку оновлений МК ЄС мав застосовуватися з 24.06.2009 р., однак імплементуючі положення для нього так і не були підготовлені,